

MUZIEKTIP

Sam Smith zingt ongetwijfeld nummers van zijn nieuwe album op 2 en 5 mei in de Ziggo Dome.

Vuur is eruit bij Van Muiswinkel

DE OPLOSSING

WAT: cabaret
WIE: Erik van Muiswinkel
INFO: bunkertheaterzaken.nl
★★★★☆

Wat is er toch aan de hand met Erik van Muiswinkel? Dat is het eerste wat er door je hoofd schiet als je na het zien van zijn laatste programma *De oplossing* het theater uit loopt.

Al sinds Diederik van Vleuten en Van Muiswinkel in 2009 hun eigen weg gingen, lijkt de cabaretier niet echt zijn draai meer te kunnen vinden op het podium. Solo wist hij bij lange na niet het niveau te behalen dat hij eerder samen met Van Vleuten, of zelfs daarvoor nog met Zak & As, behaalde.

Verlangen

Erik van Muiswinkel verlangt dan ook naar vroeger. Naar de tijd dat hij begon met Zak & As, toen alles wat zij deden nog modern en nieuw was. Want de parodie die hij samen met Justus van Oel maakte op Paul van Vliets hit *Meisjes van dertien* zou je volgens hem nu niet meer kunnen maken. Zoals je het over negers en joden

Erik van Muiswinkel realiseert zich dat zijn dagen als alfamannetje op de apenrots geteld zijn.
FOTO KEES VAN TIL

al helemaal niet meer mag hebben.

Zijn geweeklaag overgiet hij met een filosofisch sausje. Met behulp van grote denkers en schrijvers als Arthur Schopenhauer, Sam Harris (*Free will*) en Antoine de Saint-Exupéry (*De kleine prins*) probeert hij te achterhalen hoe dat nu eigenlijk zit met de vrije wil en wie hij dan is. En dan is daar ook nog een

ontmoeting met een geheimzinnige, kosmopolitische zwerver die hem de bekende spiegel voorhoudt.

Op papier best interessant materiaal, maar de uitwerking is onsamenhangend, mist scherpheid en het wil nergens echt grappig worden. Zelfs zijn ooit zo succesvolle stemimitaties maken een uitgebluste indruk.

'Het was een mooie tijd,

maar het zit erop', concludeert Erik van Muiswinkel in *De oplossing*. Zoals zilverrug Akili in *Artis* zich realiseert dat hij op een dag door een jongere mannetjesgorilla van zijn apenrots zal worden gestoten, zo lijkt het wel of de cabaretier het nu al heeft opgegeven. Dat maakt het nog eens extra pijnlijk.

Esther Kleuver

ABBA-MANIE

De aardbol trilde even van de hysterische vreugdekreten die wereldwijd klonken toen de Zweedse hitmachine ABBA aankondigde na 35 jaar met twee nieuwe liedjes te komen. Nu de euforische stofwolken wat zijn neerge-daald, dringt zich de vraag op; hoe gaat dat eerste nummer *I still have faith in you* dat in december uitkomt eigenlijk klinken?

Vooralsnog blijft dat natuurlijk gissen, al garandeert de manager van Benny, Björn, Agnetha en Anni-Frid een 'ABBA in een modern jasje'. Maar wat betekent dat concreet? Een reproductie van die typische ABBA-sound met technieken als overdubbing en meer-sporenopnames? Nieuwe songtekst eronder en klaar?

Daar zijn Benny Andersson en Björn Ulvaeus toch echt te perfectionistisch voor. Maar het geluid van die ontelbare hits, variërend van *I have a dream*, *Dancing Queen* en *Super Trouper*, kunnen en willen ze ongetwijfeld ook niet negeren. Dat moet dus haast wel muzikaal spits-roeden lopen zijn geweest.

En wat willen we nu

eigenlijk horen? Toen Take That na tien jaar terugkeerde met het gloednieuwe album *Beautiful World* moesten de gillende tienermeisjes van weleer toch echt even slikken. De populaire boyband uit de jaren negentig had de synthetische popliedjes niet onverdienstelijk ingeruild voor een volwassen geluid, maar het eerdere succes werd niet meer geëvenaard.

ABBA heeft daarentegen het geluk over een zeer gevarieerde fanbase (van liefhebbers van het eerste uur tot een hele nieuwe generatie die de hits leerde kennen door de musical en gelijknamige film *Mamma Mia!* en de homoscene die de muziek omarmde en daarmee een zekere campstatus meegaf) te beschikken die wellicht iets meer vergevingsgezind is, mocht er alsnog een nieuwe sound klinken.

Dat neemt niet weg dat de verwachtingen hooggespannen zijn. ABBA is tenslotte uitgegroeid tot een ware muzikale mythe.

Mocht het onverhoeds toch nog op een deceptie uitdraaien, laat ABBA dan hiermee niet hun Waterloo vinden, maar: 'Thank them for the music'.

E.K.

IN HET SPOOR VAN DE GOUDZOEKERS

'GOLD & SILVER'

WAT: foto-expositie
WAAR: Foam, Amsterdam
WANNEER: t/m 10 juni
INFO: foam.org
★★★★☆

Tijdens de Gold Rush in de tweede helft van de negentiende eeuw trokken vele duizenden avonturiers richting het westen van de Verenigde Staten en Canada. In dezelfde periode werd het mogelijk je evenbeeld te laten 'fixeren' door middel van fotografie. De expositie *Gold & Silver* in Foam toont het interessante verband tussen goud, zilver, goudkoorts en de vroege fotografie.

Het eerste succesvolle fotoprocedé was de daguerreotypie, waarbij gebruik werd gemaakt van een verzilverde koperen plaat. Met een goudbad werd verkleuring op langere termijn zo veel mogelijk voorkomen. Als fotografische avonturiers

volgden de daguerreotypisten rond 1850 de gelukszoekers naar het Wilde Westen. Toen de goudvoorraden opdroogden en er spooksteden ontstonden, raakte de daguerreotypie in onbruik en vergetelheid door nieuwe fotografische technieken.

Eind negentiende eeuw werden nieuwe goudvoorraden gevonden in Yukon, Canada met een tweede goudkoorts als gevolg. In het kielzog van de goudzoekers volgde een klein leger fotografen, toegerust met 'modern' materiaal waarmee reproduceerbare afbeeldingen op papier konden worden gemaakt. Stonden in de fotografie van de eerste periode de mannen meestal centraal, tijdens de tweede goudkoorts was het vooral de zware reis te voet, per vlot of per kano.

In de eerste zaal staat de bezoeker via een diashow oog in oog met enorme portretten van goudzoekers. De mannen

ogen gehard, stoer en enigszins verwilderd, maar zijn voor de foto netjes gekleed. De indrin-

gende portretten staan in schril contrast met de originele daguerreotypieën in de volgende zaal.

Hier zijn de mannen aan het werk te zien in een stoffige omgeving. Het loont de moeite de kleine,

Mijnwerkers van de Sterrett & Company, 1852

CANADIAN PHOTOGRAPHY
INSTITUTE OF THE NATIONAL
GALLERY OF CANADA

gedetailleerde afbeeldingen goed te bestuderen. Ze geven een mooi beeld van het leven van een goudzoeker.

De derde zaal toont de desolate natuur met rivieren, bossen en bergen die overwonnen dienden te worden om het geluk naar rijkdom te kunnen beproeven. Ronduit indrukwekkend is een grote afbeelding van de Chilkoot Pass tussen Alaska en Yukon. Je hebt het idee de grootst opgezette Himalayabeklimming ooit te aanschouwen: een oneindig lange rij mannen klautert onder erbarmelijke omstandigheden richting de top van een koude, kale, witte pas. Nee, het geluk kwam de goudzoeker zeker niet aanwaaien.

Wietse Schmidt